

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 listopada 2015 roku, sprecyzowanym w dniu 9 grudnia 2016 roku, M. R. wniosła o zasądzenie od Miasta Ł. – Urzędu Miasta Ł. kwoty 122.000 złotych, w tym kwoty 72.000 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki w okresie od listopada 2012 roku do listopada 2015 roku, 20.000 zł tytułem odszkodowania za dwa zniszczone kioski dwubryłowe będące własnością powódki, 10.000 zł tytułem odszkodowania za niesprzedany towar znajdujący się w kioskach oraz 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, jaką powódka doznała w związku z usunięciem jej kiosków przez pozwanego bez wszczęcia postępowania administracyjnego. Powódka wskazała, że prowadziła działalność gospodarczą w dwóch kioskach umiejscowionych w Ł. przy ul. (...), które to kioski zostały w dniu 13 listopada 2012 roku samowolnie przez pozwanego usunięte, co w konsekwencji uniemożliwiło powódce dalsze prowadzenie działalności gospodarczej w tych kioskach (pozew, k. 2 – 37).

Pozwane Miasto Ł. wniosło o oddalenie powództwa w całości, podnosząc, iż kioski posadowione na działkach przy ul. (...) znajdowały się tam bezprawnie, albowiem umowa dzierżawy została powódce wypowiedziana, pozwany wielokrotnie wzywał powódkę do usunięcia kiosków w związku z planowaną inwestycją przebudowy ul. (...), a z uwagi na nieskuteczność tych wezwań, sam dokonał przeniesienia kiosków z ul. (...) do bazy (...) Zakładu Usług (...) przy ul. (...) (odpowiedź na pozew, k. 78 – 83).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Właścicielem działki o numerze (...) położonej w Ł. przy ul. (...) począwszy od 2003 roku jest Gmina Ł.. Również Gmina Ł. – od 2008 roku – jest właścicielem działki o numerze (...) położonej w Ł. przy ul. (...) (księgi wieczyste na stronie (...) wydruki i mapa, k. 89 – 91).

Decyzją Wojewody (...) z dnia 6 grudnia 2013 roku uchylono wcześniejszą decyzję o nabyciu przez Miasto Ł. na własność działki (...), lecz decyzja ta sama została uchylona decyzją Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 kwietnia 2014 roku (decyzje, k. 198 – 200 i 304 – 305).

W dniu 17 czerwca 2004 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Ł. udzielił M. R. pozwolenia na użytkowanie kiosku handlowego dwubryłowego zlokalizowanego przy ul. (...) w Ł. (pozwolenie na użytkowanie, k. 15).

Z uwagi na brak umowy na korzystanie z działki o numerze (...), powódka pismami z 16 sierpnia i 18 listopada 2010 roku wzywana była do usunięcia kiosku posadowionego przy ul. (...) (pisma (...), k. 126 i 132 – 134; niepodpisany projekt umowy, k. 127 – 129).

Uchwałą Rady Miejskiej w Ł. z dnia 28 września 2011 roku ul. (...) została od dnia 1 stycznia 2012 roku pozbawiona kategorii drogi publicznej i stała się w tym dniu drogą wewnętrzną (uchwała, k. 92).

W dniu 2 stycznia 2012 roku M. R. zawarła z Miastem Ł. – Zarządem Dróg i Transportu umowę dzierżawy działki numer (...) położonej przy ul. (...) w Ł. w celu umieszczenia całorocznego obiektu handlowego – kiosku. Umowa zawarta została na czas określony do dnia 31 grudnia 2012 roku z możliwością jej wcześniejszego wypowiedzenia oraz rozwiązania bez wypowiedzenia, między innymi jeżeli zaistnieje potrzeba wykorzystania przedmiotu dzierżawy na cele inwestycyjne związane z realizacją zadań własnych Miasta Ł. (umowa dzierżawy, k. 33 – 34).

Kiosk znajdujący się przy ul. (...) został przez powódkę wynajęty osobie trzeciej – B. K., natomiast działalność w kiosku przy ul. (...) prowadziła osobiście powódka (pismo, k. 112; zeznania świadka J. K., k. 256, 00:05:05).

Pismem z dnia 23 sierpnia 2012 roku M. R. po raz kolejny została wzywana do usunięcia kiosku z działki przy ul. (...). Powódka została poinformowana, że Miasto Ł. planuje inwestycję polegającą na przebudowie ul. (...) obejmującą również teren zajmowany przez powódkę; planowany termin inwestycji przypada na trzeci i czwarty kwartał 2012

roku, w związku z czym powódka została wezwana do usunięcia kiosku do dnia 10 września 2012 roku (pismo (...), k. 132 – 134).

Z uwagi na nieskuteczność powyższego wezwania, pismem z dnia 9 października 2012 roku M. R. po raz kolejny została wezwana do usunięcia kiosku z działki przy ul. (...), przy czym termin ostateczny do jego usunięcia wskazano na dzień 29 października 2012 roku (pismo (...), k. 16).

W dniu 19 września 2012 roku Miasto Ł. rozwiązało z M. R. umowę dzierżawy działki numer (...) położonej przy ul. (...) z uwagi na to, że teren ten objęty jest projektem przebudowy ul. (...) i w październiku 2012 roku przekazany zostanie wykonawcy robót. W związku z tym powódka zobowiązana została do usunięcia kiosku handlowego w terminie dnia 30 września 2012 roku (pismo (...), k. 19 i 99).

Z uwagi na nieskuteczność powyższego wezwania, pismem z dnia 29 października 2012 roku M. R. po raz kolejny została wezwana do usunięcia kiosku z działki przy ul. (...), a następnie pismem z dnia 9 listopada 2012 roku poinformowana, że podjęte zostaną działania celem usunięcia kiosku z jego dotychczasowej lokalizacji (pisma (...), k. 22, 101 i 136).

W dniu 13 listopada 2012 roku oba należące do M. R. kioski handlowe, usytuowane przy ul. (...) zostały zdemontowane przez (...) Zakład Usług (...) na zlecenie Urzędu Miasta Ł.. Powódka była podczas demontażu nieobecna. Kioski w stanie zamkniętym zostały przewiezione i zdeponowane na terenie bazy (...) Zakładu Usług (...) w Ł. przy ul. (...) (protokół, k. 103; notatka służbowa, k. 280; zeznania świadka E. B., k. 257, 00:25:03).

Pismem z dnia 22 listopada 2012 roku M. R. została poinformowana, że w związku z rozpoczęciem inwestycji przebudowy ul. (...) i nieusunięciem przez powódkę jej kiosków handlowych, których pozostawienie w dotychczasowych lokalizacjach uniemożliwiało prowadzenie inwestycji, kiosk znajdujący się dotychczas przy ul. (...) został w dniu 13 listopada 2012 roku usunięty i przewieziony na miejsce składowania przy ul. (...) (pismo (...), k. 18).

Pismem z dnia 16 listopada 2012 roku M. R. została poinformowana, że w związku z rozpoczęciem inwestycji przebudowy ul. (...) i nieusunięciem przez powódkę jej kiosków handlowych, których pozostawienie w dotychczasowych lokalizacjach uniemożliwiało prowadzenie inwestycji, kiosk znajdujący się dotychczas przy ul. (...) został w dniu 13 listopada 2012 roku usunięty (pismo (...), k. 23 i 106).

W dniu 15 lutego 2012 roku upoważniony przez M. R. J. K. odebrał z magazynu (...) w Ł. przy ul. (...) towar znajdujący się w kiosku usuniętym uprzednio z ul. (...) (protokół, k. 113).

W dniu 5 marca 2015 roku Miasto Ł. poleciło (...) Zakładowi Usług (...) opróżnienie terenu przy ul. (...) i przewiezenie między innymi dwóch należących do powódki kiosków na teren składowiska odpadów komunalnych przy ul. (...) w Ł. (polecenie, k. 139 – 141; protokół, k. 286).

Wartość każdego z należących do powódki kiosków według ich stanu z listopada 2012 roku i cen aktualnych wynosi 3.100 – 4.200 zł (opinia biegłego ds. szacunku ruchomości, k. 351 – 353, 399).

Stan faktyczny w sprawie sąd ustalił na podstawie wszystkich powołanych wyżej dowodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne tylko w niewielkiej części.

Powódka wywodzi swoje roszczenie o naprawienie szkody z tytułu czynu niedozwolonego, co nakazuje rozważenie spełnienia przesłanek przewidzianych przez przepis **art. 415 k.c. w zw. z art. 416 k.c.** Przepis ten, zgodnie z którym kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia, przewiduje cztery przesłanki odpowiedzialności: powstanie szkody, bezprawne i zawinione zachowanie sprawcy oraz związek przyczynowy między tymi dwoma zdarzeniami. Wszystkie przesłanki muszą być kumulatywnie, a niespełnienie którejkolwiek z nich

oznacza bezzasadność roszczenia. Relacje między stronami dotyczą stosunków właścicielskich i nie ma tu podstaw do traktowania działań gminy jako władczych, a tym samym do stosowania przepisu art. 417 k.c.

W rozpoznawanej sprawie **zachowanie pozwanej Gminy Ł. przy demontażu kiosków** powódki z ich lokalizacji przy ul. (...) i ich przewiezieniu na inną lokalizację przy ul. (...) **nie było bezprawne**, a tym samym nie można pozwanemu postawić zarzutu winy. Inaczej ocenić trzeba sam **fakt utylizacji kiosków** powódki poprzez ich przewiezienie na składowisko odpadów. W tym zakresie zachowanie Gminy **było bezprawne i zawinione**.

Co do samego przetransportowania kiosków z ul. (...) podkreślić trzeba, że Gmina Ł. jest i również w 2012 roku była właścicielem obu działek (...), na których posadowione były kioski powódki. Gmina jest ujawniona w księgach wieczystych jako właściciel obu działek, a zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. 2018/1916 tekst jedn.) domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. Kioski, które umieszczono na nieruchomościach należących do Gminy były ruchomościami stanowiącymi własność osoby trzeciej – powódki M. R.. Powódka nie miała żadnego tytułu prawnego do zajmowania nieruchomości Gminy Ł. – co do działki przy ul. (...) umowa dzierżawy została jej skutecznie wypowiedziana, a co do działki przy ul. (...) umowa taka nigdy nie została podpisana, a powódka nie dysponowała żadnym innym tytułem prawnym do korzystania z tej nieruchomości. Co najmniej od dnia 19 września 2012 roku M. R. obie działki gminne zajmowała bezprawnie, przetrzymując na nich swoje ruchomości. Zgodnie z przepisem **art. 140 k.c.** w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą. Gmina Ł., jako właściciel obu nieruchomości, miała prawo swobodnie z nich korzystać, w szczególności dokonać inwestycji w postaci przebudowy ulicy, a także miała prawo nie tolerować przetrzymywania na swojej nieruchomości rzeczy osób trzecich. Powódka, nie dysponując żadnym tytułem prawnym do korzystania z tych nieruchomości, wielokrotnie była wzywana do usunięcia z nich przedmiotu swojej własności, lecz wezwania te pozostały bezskuteczne. W tej sytuacji Gmina Ł. – w ramach wykonywania swoich uprawnień właścicielskich – miała prawo do usunięcia ruchomości powódki ze swoich działek i przewiezienia ich w inne miejsce (pozostające zresztą również we władaniu Gminy), oczywiście w sposób zapewniający ochronę integralności przedmiotu własności osoby trzeciej. Nie ma podstaw do twierdzenia, by do takiego działania wymagane było wszczęcie postępowania administracyjnego (które w ogóle nie wchodzi tu w grę, Gmina realizuje bowiem swoje uprawnienia właścicielskie, a nie władcze), ani cywilnoprawnego (realizacja uprawnień właścicielskich opisanych przez przepis art. 140 k.c. co do zasady nie wymaga zgody sądu; zgoda ta konieczna jest w przypadkach określonych w przepisach lub w przypadku konfliktu z prawami innych osób). Samo przeniesienie kiosków powódki z lokalizacji, do której powódka nie miała żadnych uprawnień, w żaden sposób nie naruszało jej praw i mogło być dokonane przez właściciela nieruchomości w ramach realizacji jego uprawnień właścicielskich.

Inaczej spojrzeć trzeba na fakt utylizacji kiosków należących do powódki, co miało miejsce w 2015 roku. Z przywołanego wyżej przepisu art. 140 k.c. nie wynika uprawnienie właściciela do zniszczenia przedmiotu własności innej osoby, przeciwnie: każdy właściciel ma prawo do ochrony przedmiotu swojej własności. Gmina Ł. zatem mimo, iż miała prawo do przeniesienia ruchomości powódki w inne miejsce, to nie miała prawa do ich zniszczenia. Chociaż powódka nie odebrała swoich rzeczy z miejsca ich przechowania, to nie było dostatecznych podstaw do uznania ich za rzeczy porzucone w rozumieniu art. 180 k.c., zgodnie z którym właściciel może wyzbyć się własności rzeczy ruchomej przez to, że w tym zamiarze rzecz porzuci, Gmina nie próbowała bowiem nawet wezwać powódki do odbioru jej rzeczy pod rygorem uznania ich za porzucone. Tym samym sam fakt utylizacji kiosków powódki, do czego doszło na skutek działania pozwanej Gminy, można uznać za bezprawne i zawinione.

Powódka tylko częściowo wykazała szkodę, której doznała w związku z działaniami pozwanego. Szkodą jest każdy uszczerbek w dobrach chronionych prawem, przy czym niezbędne jest zastrzeżenie, że chodzi o uszczerbek dotyczący daną osobę bez prawnego uzasadnienia, a szkoda musi posiadać walor realny, nie zaś tylko teoretyczny. Szkodą majątkową jest różnica w stanie majątku osoby poszkodowanej po zaistnieniu zdarzenia szkodzącego, a stanem majątku, który istniałby, gdyby zdarzenie szkodzące nie zaszło (teoria różnicy). Przenosząc te ogólne konstatacje na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić trzeba, że szkoda powódki nie może być rozumiana, jako utracony przez

nią zarobek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w kioskach na ul. (...). Trzeba podkreślić, że samo przeniesienie kiosków powódki z ul. (...), gdzie posadowione były bezprawnie, do innej lokalizacji nie było bezprawne, a zatem z zachowaniem takim nie może wiązać się szkoda po stronie powódki. Co więcej, powódka wielokrotnie wzywana była do usunięcia swoich kiosków z ul. (...), czego nie uczyniła, a co mogło by umożliwić jej dalsze prowadzenie działalności gospodarczej. Decyzja o nieprzeniesieniu, a następnie nieodebraniu kiosków od pozwanego i w konsekwencji o zaniechaniu prowadzenia działalności gospodarczej była suwerenną decyzją powódki i trudno jej konsekwencjami obciążać stronę pozwaną, która nie odpowiada za sposób prowadzenia przez powódkę jej działalności gospodarczej.

Również roszczenie o zadośćuczynienie jest bezzasadne w sposób oczywisty: powódka nie wykazała ani podstawy prawnej swojego żądania, ani jakichkolwiek okoliczności, z którymi można by wiązać, choćby teoretycznie, jej roszczenia w zakresie zadośćuczynienia.

Nie wykazana przez powódkę w toku procesu pozostała szkoda wynikająca ze zniszczenia jej towaru znajdującego się w jej kioskach. Przede wszystkim brak wiarygodnych dowodów na okoliczność tego, jakie faktycznie rzeczy znajdowały się w kioskach w chwili ich przeniesienia z ul. (...). Ponadto część z rzeczy znajdujących się przynajmniej w jednym z kiosków została odebrana przez działającego z upoważnienia powódki J. K.; nie odebranie przez osobę upoważnioną do odebrania towarów z kiosków pozostałych rzeczy może w sposób oczywisty rodzić domniemanie, że rzeczy te zostały przez powódkę porzucone. I wreszcie wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wyceny towaru został zgłoszony z oczywistym przekroczeniem wyznaczonego pełnomocnikowi strony powodowej terminu z art. 207 § 3 k.p.c., a przeprowadzenie tego dowodu w końcowej fazie postępowania wiązałoby się z oczywistą zwłoką w rozpoznaniu sprawy. Szkoda w tym zakresie na pewno więc nie została przez powódkę udowodniona.

Jedynie w zakresie wartości zniszczonych przez pozwanego kiosków strona powodowa sprostala obciążającym ją ciężarom dowodowym. Wartość każdego z kiosków według ich stanu z listopada 2012 roku i cen aktualnych waha się w granicach 3.100 – 4.200 zł, przeciętnie wynosi zatem 3.650 zł, wartość obu kiosków wynosi więc **7.300 zł i tyle właśnie wynosi udowodniona przez powódkę szkoda.**

Doznanie przez powódkę szkody we wskazanej wysokości pozostaje **w związku przyczynowym** z działaniami pozwanego, albowiem to na skutek działania Gminy Ł. kioski zostały zniszczone.

Mając na uwadze spełnienie przesłanek roszczenia odszkodowawczego przewidzianych przez przepis art. 415 k.c. w zw. z art. 416 k.c., w zakresie jedynie wartości kiosków stanowiących własność powódki, które uległy zniszczeniu na skutek działania pozwanego, sąd zasądził od Gminy Ł. na rzecz M. R. kwotę 7.300 zł i w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

W myśl art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia. Jeżeli termin ten nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. Ponieważ pierwszym wezwaniem do zapłaty był pozew, którego odpis pozwany otrzymał w dniu 5 maja 2016 roku (k. 77), uzasadnione było zasądzenie odsetek od dnia następnego, to jest od 6 maja 2016 roku.

Co do wysokości odsetek, to obecnie jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie jest oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych (art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r.). Do dnia 31 grudnia 2015 roku jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należały się odsetki ustawowe. Zasądzając odsetki, sąd wskazał zatem, że należne powódce są odsetki ustawowe za opóźnienie, przy czym do dnia 31 grudnia 2015 roku

stopa odsetek z tytułu opóźnienia była po prostu stopą odsetek ustawowych, zaś od 1 stycznia 2016 roku są to odsetki, których wysokość reguluje odrębnie przepis art. 481 § 2 k.c.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. Ponieważ strona powodowa przegrała sprawę prawie w całości, sąd zasądził od niej na rzecz pozwanego kwotę 3600 zł, na którą złożyły się koszty zastępstwa procesowego. Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania dobrodziejstwa art. 102 k.p.c. i nieobciążania powódki kosztami procesu mimo jego przegrania. Sytuacja materialna i rodzinna powódki nie jest na tyle zła, by uniemożliwić jej to poniesienie kosztów procesu. Przede wszystkim jednak zważyć trzeba na postawę powódki przed procesem i w jego trakcie: mimo wielokrotnych wezwań do przeniesienia swoich ruchomości z działek pozwanego i mimo oczywistego braku po stronie powódki jakichkolwiek praw do korzystania z nieruchomości Gminy, powódka nie dość, że nie dostosowała się do tych wezwań, to jeszcze sama zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, próbując skutkami swoich decyzji obciążyć pozwanego. Takie zachowanie, jako sprzeczne z dobrymi obyczajami i zasadami słuszności, nie pozwala na zastosowanie w stosunku do powódki dobrodziejstwa nieobciążania jej kosztami procesu, jako instytucji, w której sąd właśnie zasadami słuszności ma się kierować.

Z/ Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.